

Delårsrapport med prognos 1, 2021

Programnämnd samhällsbyggnad

Beslutad av Programnämnd samhällsbyggnad, den 4 juni 2021, § 92

Innehåll

1 Förslag till beslut.....	3
2 Bedömning och analys av förvaltningschef med samordningsansvar	4
2.1 Analys av verksamhetens prognos	4
2.2 Händelser av väsentlig betydelse.....	5
2.3 Förväntad utveckling	6
3 Delårsresultat och prognos 1 för år 2021.....	8
3.1 Enheternas delårsresultat och prognos.....	16
3.2 Intäcks- och kostnadsutveckling.....	18
3.3 Investeringar	19

1 Förslag till beslut

Årets första fyra månader har fortsatt präglats av coronaviruset som har påverkat samhället på alla sätt. Programrådets verksamheter har i stort sett hållits igång, men med vissa anpassningar.

Den samlade prognosen för 2021 för Programnämnd samhällsbyggnad uppgår till en negativ budgetavvikelse på – 25,6 mnkr. Negativa avvikelser prognostiseras inom Tekniska nämnden (-13,8 mnkr), Fritidsnämnden (-4,5 mnkr) samt Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet (-9,9 mnkr), medan positiva avvikelser prognostiseras inom Kulturnämnden (+0,2 mnkr), Miljönämnden (+1,5 mnkr) och Byggnadsnämnden (+0,9 mnkr).

Förvaltningens förslag till Programnämnd samhällsbyggnad

1. Programnämnd samhällsbyggnad fastställer Delårsrapport med prognos 1 för 2021.
2. Årsberättelsen överlämnas till Kommunstyrelsen för vidare hantering.

2 Bedömning och analys av förvaltningschef med samordningsansvar

2.1 Analys av verksamhetens prognos

Årets första fyra månader har fortsatt präglats av coronaviruset som har påverkat samhället på alla sätt. Programrådets verksamheter har i stort sett hållits igång, men med vissa anpassningar. Verksamheterna jobbar kontinuerligt med att minimera risken för smittspridning och gör anpassningar efter allmänna råd och rekommendationer. Omställningen till det digitala arbetssättet var för stora delar av programrådets personal redan genomförd vid flytten till Citypassagen. Omställningen till hemarbete blev därmed relativt smidig och stora delar av verksamheten har kunnat bedrivas i normal takt.

Programnämnd samhällsbyggnads skattefinansierade verksamheter uppvisar till och med april 2021 ett samlat utfall på 244,4 mnkr, vilket innebär en avvikelse jämfört mot periodens budget på - 4,4 mnkr och en förbrukning av aktuell budgetram med 34 % jämfört mot periodens riktvärde på 33 %. De nämnder som för perioden redovisar de största negativa avvikelserna är Byggnadsnämnden och Tekniska nämnden.

Den samlade prognosen för 2021 för Programnämnd samhällsbyggnad uppgår till en negativ budgetavvikelse på - 25,6 mnkr. Negativa avvikelser prognostiseras inom Tekniska nämnden (-13,8 mnkr), Fritidsnämnden (-4,5 mnkr) samt Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet (-9,9 mnkr), medan positiva avvikelser prognostiseras inom Kulturnämnden (+0,2 mnkr), Miljönämnden (+1,5 mnkr) och Byggnadsnämnden (+0,9 mnkr). De främsta negativa avvikelserna hänförs till färdtjänsten, -12 mnkr, vinterväghållningen, -4 mnkr, uteblivna intäkter inom Örebrobaden till följd av restriktioner på grund av Coronapandemin, -4,5 mnkr, ofinansierade kostnader inom projektenheten inom Tekniska nämnden, -4,5 mnkr, ökade drifts- och underhållskostnader inom Tekniska nämnden på grund av utökat ansvar till följd av den växande staden, -4,5 mnkr.

Programnämnd samhällsbyggnads taxefinansierade verksamhet uppvisar till och med april 2021 ett samlat utfall på + 6,9 mnkr, vilket innebär en positiv avvikelse jämfört mot periodens budget på + 6,9 mnkr då de taxefinansierade verksamheterna inte har något budgetanslag utan kostnaderna ska täckas av intäkter. Till och med april redovisar VA (+ 7,7 mnkr) och gasverksamheten (+ 1,5 mnkr) positiva utfall, medan avfall redovisar en negativ avvikelse för perioden på - 2,3 mnkr.

De taxefinansierade verksamheterna, inklusive gasverksamheten, prognostiserar för 2021 en samlad negativ budgetavvikelse på - 4,7 mnkr. Prognosen fördelar sig mellan VA + 1,6 mnkr, avfall - 7,1 mnkr samt gasverksamheten + 0,9 mnkr. Den negativa avvikelsen hänförs därmed till avfallsverksamheten som dock i budget planerade för ett underskott på cirka 4,9 mnkr i, vilket motsvarar prognosen för delår 2 2020.

Det beslutade budgetanslaget för Programnämnd samhällsbyggnads skattefinansierade investeringar 2021, inklusive överförda medel från 2020, uppgår till 537,8 mnkr varav 128,5 mnkr utgörs av överförda medel från 2020. Till och med april har 44,8 mnkr nyttjas, vilket motsvarar 8 % av total budget och visar en låg förbrukning för perioden. Under 2021 prognostiseras 445,3 mnkr av det totala

investeringsanslaget att nyttjas, vilket motsvarar en prognostiserad förbrukning på 83 % av total budget. Prognosen för 2021 är hög trots att utfallet till och med april är lågt, där en av anledningarna är att flera större projekt ej påbörjats eller att fakturering ej skett under årets första fyra månader.

Den samlade investeringsbudgeten för taxefinansierade investeringar uppgår till 509,2 mnkr för 2021, varav 122,2 mnkr är överförda medel från 2020. Totalt prognostiseras 466,7 mnkr att nyttjas vilket motsvarar en förbrukning på 92 procent av budgeten för 2021. Det är främst inom VA-verksamheten som medel inte kommer nyttjas, vilket främst beror på förseningar för investering på överföringsledning samt försenad upphandling av investering på inloppsdel.

Programnämnd samhällsbyggnad har fått både positiva och negativa ekonomiska effekter till följd av Coronapandemin och har beräknats till en nettoeffekt på – 2,2 mnkr, vilket därmed bidragit till den negativa prognostiserade avvikelsen.

2.2 Händelser av väsentlig betydelse

Inledningen av året har präglats av omställning och anpassning kopplat till pandemin. Hur länge krisen kommer att pågå eller vilka de långsiktiga effekterna i slutänden kommer att bestå av är fortfarande oklart. Utmaningar inom hela programområdet är att planera för ett nytt normalläge efter pandemin. Vissa verksamhetsutvecklingsuppdrag fått vila, dels på grund av att vissa funktioner har varit utlånade till Örebro kommuns centrala stab som arbetat med att hantera Coronapandemin.

För tillfället befinner sig fortfarande Tekniska förvaltningen och Kultur- och fritidsförvaltningen i stabsläge. Det innebär att stabsorganisationen har arbetat för att stödja förvaltningschef och verksamheter med information och underlag till beslut i corona-relaterade frågor. Flera enheter inom programområdet, främst inom kultur och fritid, är fortsatt stängda för allmänheten, Geodata bistår den centrala staben med kartunderlag vid behov, Naturvärden fortsätter att ha raststugor stängda i samklang med förlängda restriktioner och ett ökat tryck i natur- och kulturreservat kan ses vilket ökar behovet av tillsyn och drift.

Programområdet har varit lyhörd för näringslivets behov under rådande pandemi och löpande vidtagit flera åtgärder. Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet har under våren varit med i arbetet för att ta fram ett paket med fler lättnader och stimulanser för näringslivet, speciellt i stadskärnan. En särskild åtgärd i paketet inom Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet är att investeringsmedel tillförts för jul- och vinterljus i stadskärnan, både för 2021 och 2022. De andra åtgärderna i paketet ligger inom Tekniska nämnden och Miljönämnden.

Inom Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet har byggnation av delsträcka 1 för BRT etapp 1 har under våren 2021 handlats upp. Arbeta med att minimera störningarna för trafikanterna fortsätter under byggtiden stora delar av 2021. Sedan planeras också för kommande etapper där sträckan vid Brickebacken är näst på tur att projekteras inför byggnation 2022.

Miljökontoret polisanmälde 2019 ett misstänkt miljöbrott som fick stor uppmärksamhet. Ärendet har kallats batteriskandalen och resulterade i rekordpåföljder då tingsrätten våren 2020 dömde flera personer till fängelse för grovt miljöbrott. Miljönämnden fick rätt i alla instanser mot det företag som var vållande. Kort efter avgörandet i Mark- och miljööverdomstolen gick dock företaget i konkurs.

Kommunen arbetar fortfarande med att hitta en lösning på problemet. Förvaltningen fortsätter att lägga mycket tid och resurser på att utföra skattefinansierad tränings tillsyn i syfte att minska smittspridningen av sjukdomen covid-19. Miljönämnden har tilldelats dryga miljonen av staten som kompensation för arbetet.

Planeringen inför ”Hemester – en omtänksam sommar 2021” har inletts med uppdragsledare från Kultur- och fritidsförvaltningen. Syftet är att skapa värdeskapande aktiviteter som en del i en härlig hemester på hemmaplan. Projektet har beviljats ekonomiska medel om 1,5 mnkr med fokus att nå nya/nyanserade målgrupper.

Tekniska förvaltningen har gjort anpassningar i den nya lokal som kommunens centrala lager av skyddsmaterial nu drivs ifrån, istället för Fordons lokaler på Aspholmen. Anpassning av lokalerna har gjorts under 2021. Coronapandemin har fortsatt haft stor inverkan på förvaltningen. Kommuninvånarnas ökade nyttjande av allmän plats bidrar till ökade kostnader för bland annat renhållning. Projekt enhetens uppdrag har fått prioriteras om och pausats då det inte funnits tillräckligt med personal för att genomföra alla objekt i önskad omfattning.

2.3 Förväntad utveckling

Örebro kommun har under den senaste 5-årsperioden haft en kraftig ökning i invånarantal. Ökningen har varit cirka 2 500 - 3 000 människor per år varje år sedan 2015. Pandemin har medfört en förändring i den kraftiga ökningen av invånarantalet, och det återstår att se hur utvecklingen blir när restriktionerna släpper och studenter börjar återvända till lärosäten. Befolkningstillväxten har avstannat under 2020 och början av 2021 men effekterna på lång sikt är svåra att förutse. Bedömningen är dock fortfarande att befolkningsökningen kommer återgå till det normala så småningom. Den nuvarande prognosen för Örebro kommun är att vid 2030 uppgår invånarantalet till 177 000, vilket är något lägre räknat än vad som uppgetts i verksamhetsplanen. Den växande befolkningen innebär en positiv tillväxt som samtidigt ställer stora krav på nämnden och dess verksamheter för att klara av utmaningarna. Tillväxten innebär att kommunen behöver växa och utvecklas fysiskt med tillgång till bostäder, arbetsplatser, vårdboenden och samhällsfunktioner så som skolor, förskolor etc.

Kommunen har en fortsatt ett tufft ekonomiskt läge. Det innebär att vi behöver arbeta fokuserat med att hitta smartare arbetssätt som kan möjliggöra för att klara grunduppdraget samtidigt som utveckling behöver kunna ske. Trots en god planreserv och hög efterfrågan på både verksamhetsmark och mark för bostadsbyggande finns risk för att kommunen inte kan erbjuda mark i den omfattning som efterfrågas. Det beror på långa ledtider för att projektera och bygga teknisk infrastruktur, där tiderna från antagen detaljplan till utbyggd infrastruktur är ca fyra år.

Utvecklingen av investeringsprocessen, bättre planering inför genomförande och bättre ekonomisk styrning under genomförandet fortsätter. I takt med att driftskostnaderna ökar behöver det finnas en medveten strategi för ambitionsnivåer avseende kvalitet och utveckling. Det handlar om att med tilldelade budgetmedel och årliga budgetreduceringar, hantera investeringar och drift i en växande kommun.

För att säkerställa att grunduppdrag genomförs och att utvecklingen drivs framåt är medarbetare är den viktigaste resursen. Ett fortsatt strategiskt arbete krävs för att öka förutsättningarna för en god arbetsmiljö och hållbart medarbetarengagemang. Kompetensförsörjning är en viktig fråga framåt för hela programområdet. Det är

fortfarande svårt att rekrytera och behålla vissa yrkesgrupper, vilket blir en stor utmaning utan att tappa kvalitet och tempo.

Om restriktionerna kopplade till pandemin fortsätter under hösten 2021 innebär det risker framförallt vad det gäller arbetsmiljön för medarbetare som jobbat hemma i över ett års tid. Även om arbetet under pandemin i stort har löpt på och leveranser har kunnat upprätthållas börjar ändå den långdragna pandemin få påverkan på medarbetare och chefer genom oro för smittrisker, ökad arbetslastning, hemarbete, förändrade arbetstider och arbetsuppgifter.

Örebro kommun har nyligen genomfört en organisationsöversyn med avsikten att förändra nämndstrukturen inför nästa mandatperiod. Hur förändringen kommer att se ut förväntas bli klart i höst. Därefter ska förvaltningsorganisationen anpassas. Det återstår att se hur detta kommer att påverka Programnämnd samhällsbyggnad.

3 Delårsresultat och prognos 1 för år 2021

Delårsresultat och prognos – ekonomi skattefinansierad verksamhet

Programnämnd samhällsbyggnads skattefinansierade verksamheter uppvisar till och med april 2021 ett samlat utfall på 244,4 mnkr, vilket innebär en avvikelse jämfört mot periodens budget på – 4,4 mnkr och en förbrukning av aktuell budgetram med 34 % jämfört mot periodens riktvärde på 33 %. De nämnder som för perioden redovisar de största negativa avvikelserna är Byggnadsnämnden och Tekniska nämnden.

Inom Byggnadsnämnden hänförs avvikelsen till lägre inkomna intäkter för detaljplaner jämfört mot budget och periodens upparbetade kostnader. Detaljplaner omfattar långa processer och fakturering sker först efter antagande, därmed sker inte fakturering löpande månadsvis vilket innebär att utfall kan variera stort mellan månader under året. Inom Tekniska nämnden hänförs avvikelsen främst till vinterväghållningen som till och med april redovisar ett utfall på 16 mnkr jämfört mot helårsbudget på 20 mnkr. De höga utfallet beror främst på höga kostnader för halkbekämpning under första delen av 2021. Även inom övrig park- och gatuverksamhet uppvisas en negativ avvikelse för perioden vilket främst hänförs till lägre parkeringsintäkter än vad som planerats för i budget samt att intäkter för markavtal ännu inte har fakturerats för året.

Den samlade prognosen för 2021 för Programnämnd samhällsbyggnad uppgår till en negativ budgetavvikelse på – 25,6 mnkr. Negativa avvikelser prognostiseras inom Tekniska nämnden (-13,8 mnkr), Fritidsnämnden (-4,5 mnkr) samt Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet (-9,9 mnkr), medan Kulturnämnden (+0,2 mnkr), Miljönämnden (+1,5 mnkr) och Byggnadsnämnden (+0,9 mnkr) prognostiserar positiva avvikelser.

Inom Tekniska nämnden hänförs den negativa avvikelsen på -13,8 mnkr främst till park- och gatuverksamheten (-9,9 mnkr), varav vinterväghållningen står för cirka hälften av den negativa prognosen. Utöver vinterväghållningen beror den negativa prognosen på ökade kostnader för skötsel och underhåll än budgeterat, cirka 2,4 mnkr, och vilket främst beror på ökande drift- och underhållskostnader än vad som ryms inom verksamhetens budget. De ökade drift- och underhållskostnaderna hänförs till att under senaste åren har växt och därmed genereras ett utökat skötsel/underhållsbehov för Tekniska nämndens verksamheter, vilket inte har tillförts någon budgetuppräknings för.

Även inom projektenheten prognostiseras stor negativ avvikelse (4,5 mnkr), vilket beror på en förändrad redovisningsriktlinje som innebär skärpta krav på vad som kan klassas som en investeringskostnad när den genomförs i egen regi. Detta har medfört att hela kostnaden för medarbetaren inte längre kan finansieras mot investerings/exploateringsprojektet och därmed saknar Tekniska nämnden budgettäckning för stor del av projektenheten, vilket även har lyfts i budgetdiskussioner inför 2021, men inget utökat budgetanslag har tilldelats. Negativ avvikelse prognostiseras även inom parkeringsverksamheten där intäkterna bedöms bli cirka 4,8 mnkr lägre än vad som budgeterats för, men i och med en lägre prognos för kostnader redovisas en nettoprognois på 3,5 mnkr för året. De lägre intäkterna har uppkommit som effekt av Coronapandemin då färre vistas och parkerar i staden.

Vinterväghållningens negativa prognos hänförs till höga kostnader för halkbekämpning medan övriga kostnader för plogning och bortforsling motsvarar vad som budgeterats på grund av den snöfattiga vintern. Vinterväghållningen har

under senaste åren redovisat stora negativa budgetavvikelser då budgeten ej justerats i takt med det utökade skötselansvar som genererats när staden växer. Dock redovisades en positiv avvikelse för 2020, vilket berodde på en väldigt snöfattig vinter. Verksamhetens utfall är väderberoende vilket gör det svårt att bedöma vad som är en rimlig budget. En genomlysning av vinterväghållningen har genomförts i syfte i att bland annat se över ambitionsnivåer, avtal med mera, vilket presenterats i en rapport. Rapporten visar att nämnden gjort vad man kan för att hålla nere kostnaderna och klara sitt uppdrag och att behov av att förstärka budgeten med cirka 10 mnkr finns till följd av att Örebro vuxit de senaste åren. Övriga verksamheter redovisar enbart mindre negativa avvikelser eller en prognos utan avvikelse, förutom fordon som prognostiserar en positiv avvikelse på 0,9 mnkr.

Fritidsnämndens prognostiserade avvikelse på -4,4 mnkr hänförs i sin helhet till Örebrobaden och uteblivna intäkter till följd av de restriktioner som behövt vidtagits med anledning av Coronapandemin. I och med att baden behövt ha stängt för allmänheten har intäkterna minskat, men även kostnaderna till följd av lägre inköp och annan personalplanering än normalt. Prognosen baseras dock på ett antal antaganden om när restriktionerna kommer lätta och verksamheten successivt kan återgå mot ett normalläge. Därmed kan prognosen komma att förändras beroende på hur restriktionerna förändras under resterande del av 2021. I övrigt bedömer nämnden att aktiviteter och uppdrag kan genomföras trots restriktioner till följd av Coronapandemin, men i många fall i andra former än normalt.

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhets negativa prognos på -9,9 mnkr hänförs i stort sett till helhet till kollektivtrafiken (-12,8 mnkr), varav färdtjänsten står för -12 mnkr. Färdtjänsten har redovisat stora underskott under flera år, och så även för 2021, men enligt prognosen ser ändå kostnaderna, och därmed den negativa budgetavvikelsen, ut att minska jämfört mot föregående år. Detta beror framför allt på att Regionen upphandlade och tecknade ett nytt avtal med trafikentreprenörer under 2020, vilket har genererat lägre kostnad per resa. Den redovisade prognosen för 2021 för kollektivtrafiken är 6,1 mnkr bättre jämfört med den prognos för 2021 från RÖL som presenterades i samband med verksamhetsplan 2021. Dock beror detta i stort sett helt på effekt av minskat resande på grund av Coronapandemin.

Utöver kollektivtrafiken redovisar mark en negativ prognos på -2,2 mnkr, varav 1,1 mnkr utgörs av avvikelse till följd av att beslut tagits om att ändra en exploateringsfastighet till att istället upplåta en tomträtt, vilket innebär att kostnader motsvarande 1,1 mnkr som kommunen haft för att iordningsställa fastigheten inför byggnation istället behöver belasta nämndens driftsbudget. I övrigt prognostiseras en avvikelse på -0,8 mnkr inom skogsverksamheten på grund av lägre intäkter till följd av granbarkborreangrepp, en utebliven hyresintäkt inom markreserven till följd av en tvist med en hyresgäst (-0,3 mnkr) samt avvikelse på -0,1 mnkr inom naturvården hänfört till ökade kostnader för skötsel av kultur- och naturreservat till följd av ökat nyttjande på grund av pandemin.

Den främsta anledningen till Programnämnd samhällsbyggnads negativa prognos hänförs till kollektivtrafiken och färdtjänsten, men även exklusive färdtjänstens negativa prognos hade Programnämnd samhällsbyggnad prognostiserat en negativ avvikelse på -13,6 mnkr för 2021.

Den negativa prognosen för Programnämnd samhällsbyggnad hänförs till cirka 10 mnkr som en effekt av Coronapandemin där minskade intäkter inom Örebrobaden och parkeringsintäkterna utgör de främsta orsakerna. Dock har Coronapandemin även medfört effekter i form av lägre kostnader, vilket främst syns inom färdtjänsten där nuvarande prognos innebär 6,1 mnkr i lägre kostnader än vad som beräknades vid budgetarbetet.

De ekonomiska effekterna av coronaviruset är svåra att bedöma fullt ut. Det finns kostnadsminskningar, kostnadsökningar men också stora intäktsbortfall. Prognoserna bygger på antagandet om att rådande Coronapandemin succesivt kommer att förbättras från hösten 2021. Prognoserna kan dock komma att förändras beroende på hur pandemin och restriktionerna utvecklas under året.

Byggnadsnämnden, Miljönämnden samt Kulturnämnden prognostiserar positiva avvikelser för 2021.

Sammanfattning ekonomiska utmaningar Programnämnd samhällsbyggnad

Nedan sammanfattas några av de främsta ekonomiska utmaningarna/behoven (utan inbördes ordning) för Programnämnd samhällsbyggnad som identifierats i delårsrapport 1 2021.

- Exploateringsverksamheten omfattas främst av två olika delar, det som byggs för att säljas och det som ska vara kvar i kommunens ägo. Kostnader kopplade till det som ska säljas bokas upp och räknas av mot en köpeskilling vid försäljning och de utgifter som finns kopplade till investeringarna aktiveras i kommunens anläggningsregister. Utöver det finns vissa kostnader som inte ses tillhörande försäljning av fastigheter eller investering och för dessa skulle exploateringsverksamheten behöva ha en driftsbudget. Under kommande år finns behov av att undersöka behov av driftsbudget för exploateringsverksamheten. Beloppet kan komma att fluktuera mycket mellan åren, men baserat på genomsnitt 2015 – 2020 skulle en möjlig budget kunna uppgå till mellan 5 - 8 mnkr.
- Den 1 januari 2019 trädde en uppdaterad kommunal redovisningslag i kraft, som bland annat innebär skärpta krav på vad som kan anses vara en investeringskostnad när den genomförs i egen regi. Detta innebär att enbart direkt kopplade kostnader får påföras investerings- och exploateringsobjekten. Då projektenheten på inom Tekniska nämnden finansieras via intäkter genom att debitera sin arbetstid på investerings- och exploateringsprojekt innebär förändringen att enheten saknar finansiering för cirka 30 % - 40 % av personalkostnaderna, vilket enligt årets prognos uppgår till mellan 4,5 – 5 mnkr som Tekniska nämnden därmed saknar finansiering för. Inhyrd personal kan dock finansieras till helhet via investeringsekonomin och kostnaden fördelas sedan ut över tid via avskrivning. Om kommunen vill fortsätta att bedriva denna typ av verksamhet i egen regi, vilket är fördelaktigt utifrån möjlighet till prioriteringar och eventuella behov av att pausa investeringar, behöver medel tillföras Programnämnd samhällsbyggnad för detta då Tekniska nämnden inte bedömer det möjligt att omprioritera medel inom sin befintliga budget.
- Under 2020 genomfördes genomlysning av vinterväghållningen utifrån att verksamheten under flera år redovisat stora negativa avvikelser. Utredningen visar att den ekonomiska ramen behöver stå i rimlig proportion till kommunens ansvar för obligatoriska respektive frivilligt påtagna uppgifter där en rimlig budget har bedömts till 30 mnkr jämfört med dagens 20 mnkr. Utöver det föreslås att vid en långvarig vinter, som därmed medför högre kostnader, bör en tydlig prioriteringshierarki finnas att utgå ifrån och om ej möjligt att hantera behoven inom budgeten behövs ett tillskott eller medgivande om överskridande av ramen. Budgetfrågan har behov av att

lyftas vidare i kommunens budgetprocess då Tekniska nämnden och Programnämnd samhällsbyggnad inte bedömer det som möjligt att inom befintlig budgetram omfördela 10 mnkr till vinterväghållningen.

- Örebro har senaste åren växt mycket och de investeringar som genomförts till följd av den växande kommunen har genererat ett utökat behov av drift, skötsel och underhåll av den allmänna platsmarken i kommunen. Programnämnd samhällsbyggnad har dock inte kompenserats för det utökade drifts- och underhållsåtagande som den växande kommunen medfört utan verksamheterna har behövt hantera detta inom sin befintliga budgetram. Detta framkommer i prognosen i och med negativ prognostiserad avvikelse och behovet av utökad budget för detta beräknas till cirka 4,5 mnkr.
- Avsaknaden av princip för budgetuppräknning inom Programområde samhällsbyggnad innebär att i takt med att kommunen växer ökar programområdets åtagande, men i de flesta fall tillkommer ingen medföljande budgetuppräknning. Detta innebär i princip att programområdet får ett extra effektiviseringskrav i och med att man måste hantera ett utökat åtagande inom befintlig budget. Behov finns av att tydliggöra en princip för budgetuppräknning för främst investeringar men även för andra områden inom programområdet såsom exempelvis föreningsbidrag.
- Färdtjänsten utgör den främsta negativa avvikelsen inom programområdet. Mycket arbete har genomförts tillsammans med RÖL för att minska kostnaden per resa. Dock krävs ett fortsätta arbetet med färdtjänstens ekonomi och när alla nuvarande möjliga kostnadsdämpande åtgärder är genomförda utreda vad en rimlig budget för färdtjänsten borde vara och utifrån det utreda ett eventuellt behov av budgetuppräknning. En beräknad budget för färdtjänstresor borde utifrån beräkning av genomsnittlig kostnad per resa 2015 – 2019 eller indexuppräknad med 2,5 %/år uppgå till mellan 38 – 40 mnkr. Årets prognos visar dock på en beräknad kostnad på 43 mnkr. Nuvarande budget uppgår till 29 mnkr och från och med nästa år kommer 4,5 mnkr omfördelas från Flextrafikens budget, vilket innebär att ett beräknat behov av budgettillskott uppgår till mellan 4,5 – 9,5 mnkr.
- Budgettaket för investeringar som infördes från och med i år innebär vissa svårigheter och utmaningar. Programnämndens investering ska budgetplaneras för att rymmas inom budgettak och bidra till att kommunen uppfyller de finansiella målen och i största mån undvika behov av att föra medel mellan åren. Dock i många fall när det gäller byggprojekt sker oväntade händelser och projekten blir försenade. Om budgeten då behöver föras över till nästkommande år innebär det att andra investeringar motsvarande det beloppet behöver omprioriteras eller flyttas framåt. Detta skapar problematik i planering samt påverkar genomförandekapaciteten då man hela tiden måste invänta beslut för att fortsätta med investeringsprocessen. Fördelaktigt vore att se de finansiella målet över tid istället och på så vis möjliggöra att föra medel mellan åren.

Delårsresultat och prognos – ekonomi taxefinansierad verksamhet

Programnämnd samhällsbyggnads taxefinansierade verksamhet uppvisar till och med april 2021 ett samlat utfall på + 6,9 mnkr, vilket innebär en positiv avvikelse jämfört mot periodens budget på + 6,9 mnkr då de taxefinansierade verksamheterna inte har något budgetanslag utan kostnaderna ska täckas av intäkter. Till och med april

redovisar VA (+ 7,7 mnkr) och gasverksamheten (+ 1,5 mnkr) positiva utfall, medan avfall redovisar en negativ avvikelse för perioden på - 2,3 mnkr.

De taxefinansierade verksamheterna, inklusive gasverksamheten, prognostiserar för 2021 en samlad negativ budgetavvikelse på - 4,7 mnkr. Prognosen fördelar sig mellan VA + 1,6 mnkr, avfall - 7,1 mnkr samt gasverksamheten + 0,9 mnkr. Den negativa avvikelsen hänförs därmed till avfallsverksamheten som dock i budget planerade för ett underskott på cirka 4,9 mnkr i, vilket motsvarar prognosen för delår 2 2020. Avvikelsen beräknas därmed bli 2,2 mnkr lägre än vad som beräknats i budget, vilket beror på beräknade lägre intäkter för bland annat förorenade jordar, men även kostnadsökningar för bland annat skatt, personalkostnader samt högre entreprenörkostnader till följd av att kommunen växer. Återvinningscentralerna förväntar sig även fler besökare än vad som planerats för i budget, vilket kan komma att få effekt på merkostnader för personal, transporter och tippavgifter. Den negativa avvikelsen redovisas mot avfalls eget kapital, som vid ingång till 2021 uppgick till cirka 83 mnkr.

Vatten- och avloppsverksamheten redovisar även för 2021 en positiv prognos och för 2021 förväntas ett utfall på + 1,6 mnkr. Verksamheten prognostiserar dock lägre intäkter, men vilka möts av lägre prognostiserade kostnader och därmed prognostiserar ett positivt netto. Resultatet vid årets slut regleras mot VA-verksamhetens egna kapital som vid ingången till 2021 uppgick till -17 mnkr.

Gasverksamhetens positiva prognos på 0,9 mnkr beror på högre intäkter till följd av att verksamheten prognostiserar producera mer gas än beräknat, men även utifrån lägre kostnader så alla rekryteringar som budgeterats för inte ännu genomförts.

Delårsresultat och prognos – skattefinansierade investeringar

Inför 2021 har Programnämndens investeringsbudget reducerats för att anpassas till kommunens finansiella mål om att "Kommunens egna investeringar i skattefinansierad verksamhet ska ha en självfinansieringsgrad på minst 70 procent". Detta har inneburit att Programnämndens investeringsbudget har behövt anpassa sig efter en total budgetram som inför ÖSB uppgick till 450 mnkr, men på grund av ändrad skatteprognos kunde ramen utökas och uppgår därmed för 2021 till 540 mnkr.

Nivån på investeringsbudgeten har även behövt anpassats för de volympottsfinansierade investeringarna inom trafik- och miljöinvesteringar samt gata- och parkinvesteringar, och har justerats för att motsvara det utrymme som avsatts i den så kallade "volympotten" för ökade kapitalkostnader, vilken enligt beslut i ÖSB 2021 uppgick till 6 mnkr.

Det beslutade budgetanslaget för Programnämnd samhällsbyggnads skattefinansierade investeringar 2021, inklusive överförda medel från 2020, uppgår till 537,8 mnkr varav 128,5 mnkr utgörs av överförda medel från 2020. Av den totala investeringsbudgeten för 2021 uppgår exploateringsinvesteringar till 159,3 mnkr.

Till och med april har 44,8 mnkr nyttjas, vilket motsvarar 8 % av total budget, vilket visar på en låg förbrukning för perioden. Under 2021 prognostiserar 445,3 mnkr av det totala investeringsanslaget att nyttjas, vilket motsvarar en prognostiserad förbrukning på 83 % av total budget. Prognosen för 2021 är hög trots att utfallet till och med april är lågt, där en av anledningarna är att flera större projekt ej påbörjats eller att fakturering ej skett under årets första fyra månader. Inom Stadsbyggnad har exempelvis BRT inte påbörjats förens under senare delen av tertiet och inga markförvärv har genomförts under första tertiet. Inom Kulturnämnden har enbart en mindre del av de medel avseende investeringar i konst enligt 1%-regeln nyttjats

vilket beror på att konsthallen ej har resurser att hinna omsätta medlen i samma takt som de tillkommer dem. Inom Fritidsnämnden utgörs den större delen av investeringsbudgeten av medel för investeringar i motionsspår, men inget utfall har bokförts till och med april.

Inom Tekniska nämnden förklaras den låga förbrukningen till och med april av att flera av investeringarna som påbörjats förväntas faktureras andra halvåret. Generellt har man även varit något försiktiga med att påbörja investeringar, inom främst Gata och park, eftersom investeringsbudgeten inte var definitivt beslutad förrän i april.

Prognos kapitalkostnader finansierade inom volympott

Inom programområde Samhällsbyggnad finns investeringsområden där kapitalkostnader (avskrivning och internränta) ska finansieras av den avsatta s.k. ”volympotten”. För Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet är det kapitalkostnader för trafik-, kollektivtrafik-, city-, stadsmiljö-, Å-staden-, naturvård- samt kulturmiljöinvesteringar som ska finansieras av volympotten, och inom Tekniska nämnden ska kapitalkostnader inom investeringsområdena gata och park finansieras av samma volympott.

För 2021 har programområde Samhällsbyggnad, enligt beslut i ÖSB, 6 mnkr att nyttja för ökade kapitalkostnader inom ovanstående investeringsområden samt 0,1 mnkr kvar i sin budget från 2020. Under 2021 prognostiseras totalt 145,4 mnkr av de volympottsfinansierade investeringarna att upparbetas. Prognosen innebär en beräknad ökad driftkostnad i form av ökade kapitalkostnader mellan 7 – 8,3 mnkr beroende på vilken avskrivningstid som användas vid beräkningen. Beräkningen avser helårseffekt så vilken effekt som uppkommer i år beror på när investeringen aktiveras. Till och med april har sammanlagt 13,5 mnkr av de volympottsfinansierade investeringsmedlen nyttjats, vilket motsvarar en beräknad årlig kapitalkostnad på 0,6 – 0,7 mnkr. Den beräknade ökade driftkostnaden baserad på prognosen 145,4 mnkr överskrider årets avsatta volympott på 6,1 mnkr, men i och med att detta avser pågående investeringar som ej är aktiverade till och med april kommer ej helårseffekt uppstå i år. Dock bör detta tas i beaktande framåt i investeringsplaneringen för att säkerställa att volympotten täcker framtida kapitalkostnader.

För de volympottsfinansierade investeringarna finns det dessutom upparbetade investeringskostnader som fortfarande ligger som s.k. pågående arbeten och inte har aktiverats än och därmed inte börjat generera driftkostnader i form av kapitalkostnader. Totalt för programområdet uppgår detta till cirka 88,4 mnkr. Omräknat till beräknad årlig driftkostnad i form av kapitalkostnader genererar de oaktiverade investeringarna inom Programnämnd samhällsbyggnad en ökad årlig driftkostnad på mellan 4 – 4,8 mnkr. Även dessa investeringar är av stor vikt att ta i beaktande framåt i investeringsplaneringen för att säkerställa att volympotten täcker framtida kapitalkostnader.

Aktiverat inför delår 1 volympott

Inför varje delårsrapportering och bokslut genomförs en genomgång av de investeringar som ligger som så kallade pågående arbeten för att identifiera vad som är klart och kan aktiveras och läggas in i anläggningsregistret och börja generera kapitalkostnader. För de volympottsfinansierade investeringarna har inför delår 1 2021 sammanlagt 0 mnkr bedömts som färdigt och därmed har inget aktiverats mot anläggningsregistret från och med april 2021.

Delårsresultat och prognos – taxefinansierade investeringar

Tekniska nämndens taxefinansierade investeringsbudget uppgår till 509,2 mnkr varav 466,7 mnkr prognostiseras nyttjas under 2021, vilket motsvarar 92 % av total

investeringsbudget. Avfallsverksamheten prognostiserar att under 2021 nyttja hela sin investeringsbudget på 22 mnkr varav cirka hälften utgörs av medel för ny deponi Atle. Gasverksamheten prognostiserar att 5,2 mnkr av total budget på 10,3 mnkr, och investeringar kommer genomföras i LBG anläggning och gasuppgradering Skebäck. VA-verksamhetens totala investeringsbudget uppgår till 476,9 mnkr varav 439,4 mnkr prognostiseras nyttjas under 2021. Orsak till att inte hela investeringsbudgeten prognostiseras nyttjas beror på förseningar för investering på överföringsledning samt för försenad upphandling av investering på inloppsdel. 88 mnkr av totalt investeringsbelopp utgörs av medel till nya vattentornet och 292 mnkr avser investeringar i förnyelse, planering och exploatering.

Effekter av coronapandemin

I nedanstående tabell har prognosen för de främsta ekonomiska effekterna av Coronapandemin sammanställts för Programnämnd samhällsbyggnad. Programnämnd samhällsbyggnads har fått både positiva och negativa ekonomiska effekter till följd av Coronapandemin och i nedanstående sammanställning uppvisas en nettoeffekt på – 2,2 mnkr, vilket därmed bidragit till den negativa prognostiserade avvikelsen.

Effekter av coronapandemin, belopp i miljoner kronor	Prognos 1 2021 helårseffekt	Kommentar
Lägre parkeringsintäkter	-3,5 mnkr	Nettoeffekt för parkeringsverksamheten då intäkterna prognostiseras 4,8 mnkr lägre men även 1,3 mnkr lägre kostnader.
Högre drifts- och underhållskostnader renhållning av allmänna platser	-1,5 mnkr	Utökad behov av renhållning på allmänna platser pga ökat användande av parker och andra utemiljöer som en effekt av Corona
Uteblivna intäkter Örebrobaden	-5,5 mnkr	Uteblivna intäkter då baden enligt restriktioner fått hålla stängt för allmänheten sedan nov 2020
Uteblivna intäkter för tillfällig uthyrning av lokaler för tävlingar och cuper	-1 mnkr	Då tävlingar och cuper behövt ställas in pga restriktioner har intäkter för uthyrning uteblivit
Sjuklönersättning	+1 mnkr	Total ersättning för sjuklöner för programområdet.
Förändrade personalkostnader (netto KN)	+0,1	Lägre kostnader pga minskade vikariekostnader men även ökade kostnader pga behov av vaktare
Kulturskolan: Minskad evenemangsintäkt och ökad kostnad tillfälliga lokaler	-0,24	
Omställning av fysiska utbildningar med resor och hotellövernattning (totalt inom Programområdet)	1,5	Totalt lyft inom programområdet för minskade kostnader för resor, hotell, kurser och konferenser
Ökad kostnad skötsel naturreservat	-0,1 mnkr	Ökade kostnader för skötsel av kultur- och naturreservat till följd av ökat nyttjande under pandemin.

Sänka kostnader inom kollektivtrafiken för färdtjänsten	6,1 mnkr	Minskade kostnader för färdtjänsten pga minskat antal resor till följd av Coronapandemin. Dock har färdtjänsten fortfarande en prognostiserad negativ avvikelse på ca. 12 mnkr.
Statligt bidrag för trängseltillsyn	0,9	Bidraget var inte med i årets budget och kommer inte kunna nyttjas till fullo

Effektivisering

Programnämnd samhällsbyggnad tilldelades enligt ÖSB 2021 ett generellt effektiviseringskrav på 5,6 mnkr, vilket motsvarar cirka 0,8 % av Programnämndens budgetram för 2021 då ÖSB beslutades. Effektiviseringskrav innebär ett samlingsnamn för alla åtgärder som kan vidtas för att minska nämndens nettokostnader (dvs. både i form av åtgärder som ger ökade intäkter eller minskar kostnader), i syfte att nå en ekonomi i balans.

Det generella effektiviseringsuppdraget har fördelats proportionerligt till programområdets driftsnämnder, med undantag för Byggnadsnämnden och Miljönämndens andelar på 44 tkr, respektive 146 tkr, vilka har fördelats jämnt mellan Programnämndens egen verksamhet och övriga driftsnämnder inom programområdet. Beslutet att undanta Byggnadsnämnden och Miljönämnden grundar sig i att deras verksamheter främst är taxefinansierade och har enbart en liten andel skattefinansierad, vilket gör att de kostnadsdämpande åtgärder inte får effekt på budgetramen utan istället genomförs för att hålla nere taxan. Effektiviseringskravet som skulle minskat nämndernas ramar skulle bland annat minska förmågan till utveckling samt effektiviteten i utövande av verksamheten. En minskning av budgetanslag bedöms påverka verksamheten negativt ur ett totalekonomiskt perspektiv, istället bedöms effektiviseringskravet bättre kunna hanteras inom övriga driftsnämnder. Varje driftsnämnd har i sin verksamhetsplan beslutat om hantering av tilldelat effektiviseringskrav.

Fritidsnämndens föreslagna effektiviseringsåtgärder motsvarande cirka 3,3 mnkr, uppdelade på generellt effektiviseringskrav (1,4 mnkr), hantering av kommunövergripande kostnader (0,4 mnkr) samt nämndens egna prioriteringar (1,6 mnkr), har genomförts och förväntas ge ett önskat resultat under 2021, bortsett från 0,04 mnkr på grund av att en föreslagen åtgärd ej kommer kunna ge helårseffekt i år. Exempelvis har åtgärder genomförts som att effektivisera lokalutnyttjande av idrottshallar (0,5 mnkr), minskade driftskostnader inom flera områden inom fritidsverksamheten (0,6 mnkr), minskade bidrag (0,4 mnkr), minskade personalkostnader (0,3 mnkr).

Kulturnämndens föreslagna effektiviseringsåtgärder motsvarande cirka 3,1 mnkr, uppdelade på generellt effektiviseringskrav (1,6 mnkr), hantering av kommunövergripande kostnader (0,4 mnkr) samt nämndens egna prioriteringar (1,1 mnkr), har genomförts och förväntas ge ett önskat resultat under 2021. Exempelvis har åtgärder genomförts som att ta bort samordnartjänst (0,3 mnkr), minskad hyreskostnad Varberga bibliotek (0,4 mnkr), minskat utbud inom Kulturskolan (0,6 mnkr).

Tekniska nämnden tilldelades enligt programplan 2021 ett generellt effektiviseringskrav motsvarande 1,6 mnkr. För att hantera uppdraget har åtgärder avseende ambitionsförändringar genomförts samt realisering av effekter av redan fattade beslut. De åtgärder som vidtagits är reducerade medel avseende drift av plaskdammar (0,5 mnkr), inställd Hindersmässa (0,3 mnkr) samt höjd/förändrad taxa för parkeringsavgifter. Effektiviseringsåtgärden ”Plaskdammar” förväntas dock inte helt kunna uppnås då det finns fasta kostnader om 0,1 mnkr och effekten av förändrade parkeringstaxor är svår att bedöma om önskad effekt uppnås till följd av Coronapandemin och den negativa prognos som parkeringsverksamheten redovisar till följd av denna. Därmed bedöms inte årets tilldelade effektiviseringskrav helt hanterat.

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet tilldelades inför budget 2021 ett effektiviseringskrav på 1 mnkr, vilket motsvarar 0,9 procent av 2021 års tilldelade budgetram. Utöver det hade nämnden kvar 0,5 mnkr från 2020 att hantera permanent för 2021 och framåt. Beslutade åtgärder har kunnat realiseras enligt plan och därmed gett önskad effekt för 2021. Därmed har 2021 års tilldelade effektiviseringskrav hanterats, samt att permanenta åtgärder för kvarvarande delar från 2020 vidtagits. De åtgärder som vidtagits är att säga upp hyresavtal för Mellringeförrådet (1,5 mnkr) samt att avslutat tilläggsavtal för kompletteringstrafiken (0,1 mnkr).

Sammanfattat har programområdet hanterat tilldelat effektiviseringskrav, bortsett från mindre delar inom Tekniska nämnden samt Fritidsnämnden. Båda nämnda nämnder prognostiserar även negativa budgetavvikelse för 2021, och bedöms därmed inte fullt ut ha hanterat tilldelat effektiviseringskrav.

3.1 Enheternas delårsresultat och prognos

Nämnd / vht	Delår		Förbr %	Förändr	Bokslut	Budget	Prognos	Avvikelse	Förändr
	2020	2021	2021	delår 1 %					
Belopp i tkr			(riktvärde	2020-2021					
	2020	2021	33%)		2020	2021	1 - 2021	Budget-Prognos 1	2020-2021
Byggnadsnämnden	-3 771	-6900	124%	83%	-4 129	-5 572	-4 654	918	13%
Fritidsnämnden	-55 688	-52 225	31%	-6%	-167 120	-167 738	-172 202	-4 464	3%
Kulturnämnden	-66 459	-63 635	32%	-4%	-194 863	-199 477	-199 326	151	2%
Miljönämnden	-5 776	-628	3%	-89%	-17 033	-19 565	-18 087	1 478	6%
Tekniska nämnden	-63 915	-79 252	41%	24%	-206 295	-192 393	-206 152	-13 759	0%
Programnämnd samhällsbyggnad	-45 552	-41 758	31%	-8%	-134 131	-135 313	-132 566	-9 892	-1%
Varav egna verksamheter:	-44 743	-41 093	35%	-8%	-131 289	-118 139	-128 031	-9 892	-2%
Varav gemensamt programområde totalt:	-790	-665	15%	-16%	-2 842	-4 535	-4 535		60%
Programnämnd	-443	-390	35%	-12%	-1 135	-1 107	-1 107		-2%
Planeringsreserv						-1 080	-1 080		
Programövergripande*	-347	-275	12%	-21%	-1 707	-2 348	-2 348		38%
Nettokostnad	-241 161	-244 398	34%	1%	-723 571	-720 058	-732 987	-25 568	1%

Budget med minustecken framför innebär skattefinansierad kostnadsbudget.

Utfall med minustecken innebär nyttjade medel av skattefinansierad kostnadsbudget.

Utfall med plustecken framför innebär redovisat plusresultat, dvs. intäkter överstigit nyttjade kostnader.

*Budget anslag från Kommunstyrelsen som ska vidare till driftsnämnderna har placerats här samt preliminära lönekostnader

Det samlade redovisade utfallet för de skattefinansierade verksamheterna inom programområde Samhällsbyggnad uppgår till -224,4 mnkr vid delårsrapport vilket motsvarar en förbrukning på 34 procent, vilket överstiger riktvärdet på 33 procent för perioden. Förbrukningen på 34 procent motsvarar en avvikelse på -3,2 mnkr jämfört mot periodens budget. Avvikelsen för perioden hänförs till Byggnadsnämnden, Tekniska nämnden samt Programnämnden samhällsbyggnads egen verksamhet. Avvikelsen inom Byggnadsnämnden hänförs främst till upparbetade kostnader inom detaljplansverksamheten som ännu inte har fakturerats. Avvikelsen för utfallet jämfört mot budget inom Programnämnden samhällsbyggnads egen verksamhet hänförs till kollektivtrafiken och där främst färdtjänsten. Färdtjänsten har redovisat

stora underskott under flera år, och så även för 2021, men enligt prognosen ser ändå kostnaderna, och därmed den negativa budgetavvikelsen, ut att minska jämfört mot föregående år. Detta beror framför allt på att Regionen upphandlade och tecknade ett nytt avtal med trafikentreprenörer under 2020, vilket har genererat lägre kostnad per resa. Den övriga avvikelsen hänförs till den kommunala lokalförsörjningsenheten, LFE, och avvikelsen hänförs till ”periodiseringsproblem” där hyra har debiterats LFE men inte vidare till verksamheten. Avvikelsen inom Tekniska nämnden hänförs till vinterväghållningen samt lägre intäkter för parkeringsverksamheten. De andra verksamheterna inom Programnämnd samhällsbyggnad redovisar ett utfall mer eller mindre inom riktvärdet för perioden. Anledningen till den stora positiva avvikelsen inom Miljönämnden är att hela intäkten för årsavgifter redovisades i februari och motsvarande kostnader kommer att upparbetas under året.

Den samlade prognosen för programområde Samhällsbyggnad uppgår till -25,6 mnkr vid delårsrapport 1 och hänförs till Fritidsnämnden, Tekniska nämnden och Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet. Det prognostiserade underskottet inom Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet hänförs i stort sett till helhet kollektivtrafiken och färdtjänsten som prognosisterar ett underskott på -12 mnkr. Den negativa prognosen inom Fritidsnämnden hänförs i sin helhet till Örebrobaden som prognosisterar en avvikelse på -4,5 mnkr. Den negativa prognosen är en effekt av Corona då baden hålls stängda i enlighet med de allmänna rekommendationerna och därmed uteblir intäkter för Fritidsnämnden. Tekniska nämnden prognosisterar ett underskott på -13,8 mnkr. Inom Tekniska nämnden är den största prognostiserade avvikelsen inom vinterväghållning, -4,0 mnkr, parkeringsverksamheten, -3,5 mnkr, samt projektledningsenheten, -4,5 mnkr. Avvikelsen inom parkeringsverksamheten hänförs till lägre prognostiserade intäkter under 2021 jämfört med budget, vilket förklaras som en effekt av Corona då det är färre besökare i city jämfört med ett normalår. Den negativa avvikelsen inom projektledningsenheten inom Tekniska nämnden hänförs till ändrade redovisningsriktlinjer kopplat till vad som får och inte får finansieras via investeringsmedel. Tekniska nämnden har inget budgetanslag kopplat till ledning av projektledningsenheten samt att man enbart kan finansiera 70 procent av tiden för projektledarna. De övriga nämnderna inom programområde Samhällsbyggnad prognosisterar överskott för 2021.

Enhet	Delår 1	Delår 1	Förändr %	Bokslut	Budget	Prognos	Avvikelse	Förändr %
Belopp i tkr	2020	2021	2020-2021	2020	2021	1 - 2021	budget - prognos	2020-2021
Vatten och avlopp ¹⁾	1 740	7 688	342%	2 985	0	1 577	1 577	-47%
Avfall ²⁾	1 552	-2 251	-245%	-7 219	0	-7 144	-7 144	-1%
Fordonsgas	1 182	1 528	29%	1 774	0	909	909	-49%
Nettokostnad	4 474	6 965	56%	-2 460	0	-4 658	-4 658	89%

1) Redovisat resultat minskar/ökar skulden till abonnenterna.

2) Redovisat resultat minskar/ökar det egna kapitalet

Det samlade utfallet för programnämnd Samhällsbyggnads taxefinansierade verksamheter uppgår till +7,0 mnkr och är en positiv budgetavvikelse på +7 mnkr då de taxefinansierade verksamheterna har en noll budget och ska finansieras av intäkter. Vid delår 1 2020 uppgick det samlade utfallet till +4,5 mnkr och förbättringen mellan åren hänförs till VA-verksamheten där den nya taxan som infördes 2021 och tätare uppföljning har givit de önskade effekterna med att reducerade det negativa egna kapitalet.

Den samlade prognosen för taxekollektivet uppgår till -4,7 mnkr och hänförs i sin

helhet till Avfallsverksamheten som prognosisterar en negativ avvikelse på -7,1 mnkr. Den negativa avvikelsen regleras mot det egna kapitalet som inför 2021 uppgick till cirka + 83 mnkr. VA-verksamheten prognosisterar en mindre positiv avvikelse på +1,6 mnkr som regleras mot det negativa egna kapitalet som inför 2021 uppgick till -17 mnkr.

3.2 Intäkts- och kostnadsutveckling

Kontogrupp	2020		2020	2021	2021	2021	Prognos	Avvikelse
	Bokslut	Ack utf april	Förbr%	Budget	Ack utf april	Förbr%	Helår (April)	prognos 2021 bokslut 2020
3A Avgifter	115 360	40 900	31,8	130 345	39 847	30,6	120 068	4 708
3B Statsbidrag	33 128	16 664	200,8	9 497	5 267	55,5	10 103	-23 025
3C Försäljning av verksamhet	11 606	2 331	27,2	6 161	1 890	30,7	5 468	-6 138
3D Försäljning exploatering	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0
3E Försäljning tomträtter	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0
3F Revinster	6 020	2 873	80,5	4 000	652	16,3	3 500	-2 520
3G Övriga intäkter	1 834 014	603 599	34,2	1 805 151	621 891	34,5	1 795 137	-38 877
4D Köp av verksamhet	-106 814	-35 233	37,2	-93 021	-31 172	33,5	-103 175	3 639
4J Kapitalkostnader	-202 594	-66 254	32,0	-194 246	-63 971	32,9	-192 440	10 154
4K Ankomstregistrering	0	-3 214	0,0	0	-1 008	0,0	0	0
4L Övriga kostnader	-336 926	-104 570	36,1	-280 622	-107 524	38,3	-282 386	54 540
5A Personalkostnader	-393 271	-136 889	32,1	-428 325	-142 229	33,2	-417 612	-24 340
6A Lokallyror	-1 333 467	-455 892	34,1	-1 386 611	-462 788	33,4	-1 386 813	-53 346
6B Övriga kostnader	-261 188	-74 818	36,3	-196 094	-76 475	39,0	-196 195	64 993
7A Inhyrd personal	-258	-43	86,0	-50	-24	47,3	-74	184
7B Reaförluster	-1 312	-817	66,4	-715	-114	15,9	-865	447
7C Nedskrivning	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0
7D Övriga kostnader	-87 871	-29 798	35,6	-82 887	-28 642	34,6	-87 704	167
Nettokostnad	-723 572	-241 162	33,0	-707 418	-244 398	34,5	-732 987	-9 415

Den samlade prognosen för intäkter är lägre för programområde Samhällsbyggnad jämfört med 2020. De största differenserna hänförs till intäkter för försäljningen av skyddsmaterial, vilket är svårt att prognostisera vilken effekt som kommer att uppstå under 2021. Nettoeffekt av försäljning och kostnader kommer dock att vara 0 för programområde Samhällsbyggnad då dessa faktureras vidare inom kommunen, främst Social välfärd. De lägre intäkterna för statsbidrag hänförs till största del till statsbidrag kopplat till den pågående Coronapandemin. Vilka ersättningar som programområde Samhällsbyggnad kommer att motta under 2021 är osäkert och därmed prognostiseras enbart de mottagna ersättningarna.

Anledningen till lägre prognos för lägre övriga kostnader, 4L, hänförs till det kommunala skyddslagret vilket är svårt att prognostisera vilka kostnader som kommer att uppstå under 2021, och kostnaderna kommer att debiteras främst till Social välfärd. Övriga kostnader, 6B, prognostiseras att bli lägre 2021 jämfört till 2020 vilket hänförs till lägre övriga fastighetskostnader under 2021. De ökade hyreskostnaderna hänförs till de indexökningar som finns kopplat till inhyrda fastigheter, denna indexökning debiteras till hyresgäst. Övriga fastighetskostnader och hyreskostnader har totalt en lägre nettoeffekt under 2021 jämfört med 2020 vilket innebär lägre hyresintäkter under 2021. Ökade personalkostnader hänförs till årliga löneökningar.

3.3 Investeringar

Skattefinansierade investeringar

Programområde Samhällsbyggnads skattefinansierade investeringar (tkr)	Budget 2021	Varav överförda medel	Utfall tom april	Förbrukning tom april	Prognos 2021	Förbrukning helår enl prognos	Avvikelse budget-prognos
Trafik & miljö- och fastighetsinvesteringar	-224 011	-96 263	-8 368	4%	-208 308	93%	15 703
Programnämnd Samhällsbyggnad (inventarier samt övriga investeringar)	-2 000	0	0	0%	-2 000	100%	0
Teknisk nämnd skattefinansierade investeringar	-116 690	-13 444	-14 869	13%	-116 690	100%	0
Fritidsnämnd	-18 237	-1 437	-565	3%	-18 164	100%	73
Kulturnämnd	-19 627	-8 437	-1 496	8%	-12 143	62%	7 484
Exploateringsinvesteringar	-159 282	0	-19 496	12%	-90 000	57%	69 282
Summa	-539 847	-119 581	-44 794	8%	-447 305	83%	92 542

Den samlade investeringsbudgeten för 2021 uppgår vid delårsrapport 1 till 537,8 mnkr, varav 128,5 mnkr är överförda medel från 2020. Av den totala investeringsbudgeten för 2021 uppgår exploateringsinvesteringar till 159,3 mnkr. Till och med april har 8 % av total budget nyttjats, vilket är lågt jämfört mot riktvärdet för perioden på 33. %. Under 2021 prognostiseras 447,3 mnkr av det totala investeringsanslaget att nyttjas, vilket motsvarar en prognostiserad förbrukning på 83 % av total budget. Prognosen är hög trots att utfallet till och med april är lågt vilket bland annat beror på att några av de större projekten inte påbörjats förens under senare delen av våren, att fakturering av genomfört arbete ej skett ännu samt viss försiktighet i att påbörja investeringar då budgeten inte blev helt beslutad förens i april.

I nedanstående tabeller presenteras respektive rubrik i tabellen ovan mer uppdelat.

Tekniska skattefinansierade investeringar (tkr)	Budget 2021	Varav överförda medel	Utfall tom april	Förbrukning tom april	Prognos 2021	Förbrukning helår enl prognos	Avvikelse budget-prognos
Gata & park	-66 187	-9 183	-7 020	11%	-66 187	100%	0
Bredband	-11 000	0	-208	2%	-11 000	100%	0
Inventarier TN	-692	0	0	0%	-692	100%	0
Fordon (inkl. inventarier)	-38 811	-4 261	-7 641	20%	-38 811	100%	0
Summa	-116 690	-13 444	-14 869	13%	-116 690	100%	0

Tekniska nämndens skattefinansierade investeringsbudget uppgår för 2021 till 116,7 mnkr och under 2021 prognostiseras hela budgeten att nyttjas. Till och med april 2021 har dock enbart 13 % nyttjats. Den låga förbrukningen för perioden beror på att många av de investeringar som påbörjats förväntas faktureras under andra halvåret. Generellt har man även varit något försiktiga med att påbörja investeringar, inom främst Gata och park, eftersom investeringsbudgeten inte var definitivt beslutad förrän i april.

Av total budget på 116,7 mnkr är 66,2 mnkr volympottsfinansierade investeringar och hela budgeten prognostiseras nyttjas under 2021. Prognosen för de volympottsfinansierade investeringarna motsvarar en beräknad ökad kapitalkostnad på mellan 3,6 – 3 mnkr.

Fastighetsinvesteringar (tkr)	Budget 2021	Varav överförda medel	Utfall tom april	Förbrukning tom april	Prognos 2021	Förbrukning helår enl prognos	Avvikelse budget-prognos
Lokalförsörjning och bostadsrätter	-9 100	-3 100	-4	0%	-4 100	45%	5 000
Myndighetskrav	-2 000	0	0	0%	-2 000	100%	0
Fastighetsförvärv	-30 000	0	-34	0%	-30 000	100%	0
Markreserv fastighetstekn åtgärder	-14 707	-11 457	-2 486	17%	-14 707	100%	0
Fastighetsinvest KoF fastigheter	-41 566	-18 886	-3 643	9%	-41 566	100%	0
Summa	-97 373	-33 443	-6 167	6%	-92 373	95%	5 000

Fastighetsinvesteringarna har ett totalt budgetanslag för 2021 på 95,4 mnkr och prognostiserar att nyttja 90,4 mnkr under 2021. Till och med april har dock enbart 6 % av total budget nyttjats. Den låga förbrukningen beror till stor del på att inga fastighetsförvärv teknats under perioden. Driftkostnadskonsekvenser ska finansieras inom befintlig budget.

Trafik och miljöinvesteringar (tkr)	Budget 2021	Varav överförda medel	Utfall tom april	Förbrukning tom april	Prognos 2021	Förbrukning helår enl prognos	Avvikelse budget-prognos
City	-15 263	-15 263	-351		2%	-15 263	100%
Stadsmiljö, inkl odlingslotter	-2 264	-2 264	0		0%	-2 246	99%
Kulturmiljövård	-4 900	-2 732	0		0%	-4 900	100%
Åstaden	-1 483	-1 483	0		0%	-1 483	100%
Trafik	-29 668	-19 468	-807		3%	-20 468	69%
Kollektivtrafik	-39 057	-9 057	-3 753		10%	-37 922	97%
Skattefinansierade expl. Objekt	-27 053	-11 053	-81		0%	-27 053	100%
Naturvård och vatten	-5 950	-1 500	2 791		-47%	-5 600	94%
Tillgänglighetsrådet	-1 000	0	0		0%	-1 000	100%
Summa	-126 638	-62 820	-2 201		2%	-115 935	92%

Trafik- och miljöinvesteringar har för 2021 en total budget på 126,6 mnkr, varav 62,8 mnkr är överförda medel från 2020. Under 2021 prognostiseras 92 % av budgeten nyttjas, trots att enbart 2 % upparbetats under årets första fyra månader. De medel som inte prognostiseras nyttjas beror på att projekt blivit försenat då det ligger på kö hos Tekniska förvaltningen.

Av total budget på 126,6 mnkr är 100,1 mnkr volympottsfinansierade investeringar, varav 89,4 mnkr prognostiseras nyttjas under 2021, vilket motsvarar en förbrukning på 90 %. Prognosen för de volympottsfinansierade investeringarna motsvarar en beräknad ökad kapitalkostnad på mellan 4,3 – 5,1 mnkr.

Inventarieinvesteringar samt övriga inv. (tkr)	Budget 2021	Varav överförda medel	Utfall tom april	Förbrukning tom april	Prognos 2021	Förbrukning helår enl prognos	Avvikelse budget-prognos
Inventarier programgemensamt	-2 000	0	0		0%	-2 000	100%
Summa	-2 000	0	0		0%	-2 000	100%

Programområde Samhällsbyggnad har enligt beslut 2 mnkr avsatt för inventarieinvesteringar. Medlen kan vid behov begäras från alla driftsnämnder och beslut om ombudgetering sker sedan från Programnämnd samhällsbyggnad. Driftkostnadskonsekvenser hanteras sedan inom befintlig ram hos den nämnd där investeringen genomförs.

Kultur- och fritidsinvesteringar (tkr)	Budget 2021	Varav överförda medel	Utfall tom april	Förbrukning tom april	Prognos 2021	Förbrukning helår enl prognos	Avvikelse budget-prognos
Fritidsinvesteringar	-18 237	-1 437	-565		3%	-18 164	100%
Hundlekplats Lundby	-73	-73	0		0%	0	73
Motionsspår 2019	-174	-174	-18		10%	-174	100%
Motionsspår Karlslund	-6500	0	0		0%	-6500	100%
Motionsspår Markaspåret	-8800	0	0		0%	-8800	100%
Eklundaskolan läktare	-350	-350	0		0%	-350	100%
Anläggande av fritidsyta (sanering av förorenad idrottsmark)	-840	-840	-89		11%	-840	100%
Inventarieinvesteringar	-1 500	0	-458		31%	-1 500	100%
Kulturinvesteringar	-19 627	-8437	-1496		8%	-12 143	62%
Inventarier	-1672	-172	0		0%	-1 500	90%
RFID-låneautomater till biblioteken	-1500	0	0		0%	-1 500	100%
Sorteringsverk Stadsbiblioteket	-1 267	-1 267	0		0%	-1267	100%
Konstiniv. Lilla Å-promenaden	-541	-541	-122		23%	-541	100%
Konstutsmyskning 1%	-14 647	-6457	-1374		9%	-7 335	50%
Summa	-37 864	-9 874	-2 061		5%	-30 307	80%

Fritidsnämnden har ett totalt investeringsutrymme på 18,2 mnkr där den största delen av utrymmet avser medel för investering i motionsspår (15,3 mnkr). För 2021 prognostiseras hela utrymmet att nyttjas bortsett från 73 tkr avseende medel för hundlekplats då investeringen är klar och genomförd. För alla investeringar, exklusive inventarieinvesteringar, finns medel avsatta för driftkostnadskonsekvenser.

Kulturnämnden har ett totalt investeringsutrymme på 19,6 mnkr där största delen, 14,6 mnkr, avser investeringsmedel för konstutsmyskning enligt 1%-regeln). För 2021 prognostiseras 12,1 mnkr att nyttjas, vilket motsvarar 62 % av total budget. Avvikelsen hänförs till investeringsmedel för 1%-konstutsmyskning och beror på att konsthallen ej har resurser att hinna omsätta medlen i samma takt som de tillkommer

dem. För alla investeringar, exklusive inventarieinvesteringar och RFID-låneautomater som är en reinvestering, finns medel avsatta för driftkostnadskonsekvenser.

Taxefinansierade investeringar

Programområde Samhällsbyggnads taxefinansierade investeringar (tkr)	Budget 2021	Varav överförda medel	Utfall tom april	Förbrukning tom april	Prognos 2021	Förbrukning helår enl prognos	Avvikelse budget- prognos
Teknisk nämnd Avfall	-22 048	-17 548	-1 080	5%	-22 048	100%	0
Teknisk nämnd VA	-476 863	-96 531	-91 609	19%	-439 411	92%	37 452
Fordonsgas	-10 250	-8 100	0	0%	-5 200	51%	5 050
Summa	-509 161	-122 179	-92 689	18%	-466 659	92%	42 502

Den samlade investeringsbudgeten för taxefinansierade investeringar uppgår till 509,2 mnkr för 2021, varav 122,2 mnkr är överförda medel från 2020. Totalt prognostiseras 466,7 mnkr att nyttjas vilket motsvarar en förbrukning på 92 procent av budgeten för 2021. Det är främst inom VA-verksamheten som medel inte kommer nyttjas, vilket främst beror på förseningar för investering på överföringsledningarna samt försenad upphandling av investering på inloppsdelarna.

Driftkostnadskonsekvenser av investeringarna finansieras inom verksamheternas egen budget och ska därmed rymmas inom intäkterna från taxor och avgifter.